

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—,
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO. MJESEČNO
K 1.20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

:: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. ::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, subota 20. ožujka 1915.

BR. 56. (286.)

Bombardiranje Dardanela.

Potopljen francuski krstaš.

CARIGRAD, 19. ožujka. Glavni kvartir saopćuje:

Kod današnjeg bombardiranja Dardanela, francuska oklopnača „Bouvet“, usljed vatre sa turskih baterija, potonula je na ulazu u Dardanele.

CARIGRAD, 19. ožujka. Saopćuje se dne 18. ov. mj.:

Za jučešnjeg bombardiranja dardanelskih baterija po neprijateljskoj floti, osim francuskog oklopnog krstaša „Bouvet“, potopljena je i jedna engleska torpiljarka.

Jedna engleska oklopnača k tome je učinjena za boj nesposobnom, a jedna druga engleska oklopnača bila je oštećena.

Još dvije oklopnače potopljene.

CARIGRAD, 19. ožujka. Službeno se saopćuje:

Dvije Engleske oklopnače, jedna tipa „Irresistible“, druga oklopni krstaš „Africa“, koje su za bombardiranje Dardanela dneva 18. ov. mj., bile oštećene od turskih baterija, noćas su vatrom turskih baterija potopljene.

Oklopnača „Bouvet“, od 12036 tona sadržine, 122 m. duga, 21 široka, 8,2 duboka, sagradjena god. 1896, brzina 18 milja. Posada je brojila 614 ljudi.

Engleske oklopnače tipa „Irresistible“ imaju 15.000 tona sadržine, 122 m. duge, 23 široke, 8,7 duboke, sagradjene 1898. i 1899. Brzina im je 18 milja. Posada od 750-780 ljudi.

Oklopni krstaš „Africa“ ima 16.350 tona sadržine, 138 m. dug, 24 širok, 8,2 dubok, sagradjen 1905., brzina 18 milja, posada 777 ljudi.

Galicija i Karpati.

BEČ, 17. ožujka. Službeno se saopćuje:

U ruskoj Poljskoj i u zapadnoj Galiciji i jučer su pojedini neprijateljski napadaji bili odbiveni.

Na frontu Karpata nema nikakvih bitnih događaja.

U predjelu kod Wuzkova pokušali su neprijateljski odjeli opetovanim nasrtajima u noći da preosvoje od naših četa zauzete položaje. Napadaji skroz su se izjalovili.

Južno od Dnjestra borba se vodi mjestimice. Položaj se nije promijenio.

Jedan nasrtaj ruske infanterije na južnu obalu Pruta istočno od Černovica ubrzo se je u našoj vatri razbio.

BEČ, 18. ožujka. Službeno se saopćuje:

Na Karpatima bio je odbiven napadaj jačih neprijateljskih sila na visove zapadno Laborca, nakon krvave borbe, uz velike gubitke za protivnike. Više neprijateljskih kumpanija ovdje je bilo uništeno.

Jednako izjaloviše se u jugoistočnoj Galiciji opetovani pokušaji Rusa, da nenadnim prodorom bojno pretežitih sila zauzmu pojedine podporne tačke u našim položajima. Pri odbijanju ovih napadaja koji se posvud razbiše u najbližim daljinama u vatri naših četa, bilo je i 280 ljudi zarobljeno.

Na svim ostalim frontama nije se ništa bitnoga dogodilo.

BEČ, 19. ožujka. Službeno se saopćuje:

Na Karpatima u prostoru kod Lpkova i Smolaika bilo je živahne artiljerijske borbe.

Na visovima istočno Baligroda aprilčeni noćni napadaj Rusa, nakon kratke vatre, bio je odbiven.

Jače neprijateljske sile napale su prije podne naše položaje sjeverno od Usočkog klanca. Kako 14. ov. mj., tako su i jučer uz teške gubitke bili odbiveni.

Na bojnome frontu jugoistočne Galicije prije podne vodila se žestoka borba. Mnogobrojni napadaji, koje je neprijatelj ovaj put upravio proti sredini i proti lijevoj mekrilu položaja, sasma se razbiše o čvrsto i postojano držanje naših valjanih četa. Protivnik je pretrpio vrlo teške gubitke. Polje napadaja bilo je pokriveno mrtvima. Zarobljeno je bilo 5 častnika i 500 vojnika bez oružja.

Na frontama u zapadnoj Galiciji i u Poljskoj nema nikakve promjene.

U Rusiji.

BERLIN, 17. ožujka. Službeno se saopćuje:

Slabi ruski nasrtaji na Taugoggen i na Lauszargen bili su odbiveni.

Između Skrve i Orzyca ruski pokušaji za provalu bili su odbiveni.

Južno od Visle ništa se nije promijenilo.

BERLIN, 19. ožujka. Službeno se saopćuje:

Ruski napadaj na naše položaje kod Piszeka i Breyca, kao i sjeveroistočno Praszysza, i jučer je bio bezuspješan.

Zapadno Skrve mi smo zarobili 900, a istočno Skrve 1.000 Rusa, zaplijenili četiri puščana stroja.

Ruska naoružana rulja provalila je u najsjeverniji kraj Istočne Pruske u pravcu tvrđave Memel, te opljerala i vatrom uništila sela i dobra. Da se kazni to, razpisano je na gradove od nas u ruskom području zauzete da plate veću svotu kao odštetu. Za svako od ruskih čopora na njemačkom tlu uništeno selo ili dobro bit će upaljena tri sela ili dobra na ruskom području od nas zauzeto. Svaka šteta, koja bude požarom nanešena u Memelu, dobit će za odgovor to, da će biti spaljene ruske vladine zgrade u Suvalkiu i u drugim glavnim mjestima po nama zaposjednutih ruskih gubernija.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 17. ožujka. Službeno se saopćuje:

Borba na južnom obronku visočja Lorette svršila je nama u prilog. U Šampanji zapadno od Perthesa i sjeverno od Lemesuila Francuzi su preko dana višeput upriličili napadaje, ali bezuspješno. Na večer namjestiše se sjeverno Lemesuila na nove napadaje jačim silama. Borba je još u toku.

U Argoni okršaj još nije dovršen.

Francuzi su bili potisnuti s obronka jugozapadno Vauquois, istočno od Argona, nakon što su se privremeno ondje bili ugnijezdili.

U šumi Priester, sjevero-zapadno Pontamansona dva francuska napadaja izjaloviše se.

U Vogeziima se vodi tek slaba artiljerijska borba.

BERLIN, 18. ožujka. Službeno se saopćuje:

Francuski nasrtaj na naš položaj na južnom obronku visočja Lorette bio je odbiven.

Francuski djelomični napadaji sjeverno Lemesuila bili su zaustavljeni protunapadajem. Ponovni francuski napadaj na večer bio je odbiven uz teške gubitke po neprijatelja.

Francuski aviatičari bacali su bombe na otvoreni elsaški grad Schiessstadt te u ženskom preparandiju usmrtili dvoje djece, a deset ih teško ranili. Kao odgovor na to, noćas je tvrđava Calais bila obasuta bombama teškoga kalibra.

ŽRTVE NJEMAČKIH PODMORNICA.

LONDON, 18. ožujka. Parobrod „Fingal“ bio je u utorak od njemačke podmornice torpediran te je potonuo.

Parobrod „Athanta“ također je bio od njemačke podmornice torpediran, ali nije potonuo.

Nedavno torpedirani parobrod „Florazan“ potonuo je.

Engleski parobrod „Leeawarden“ bio je od njemačke podmornice torpediran. Posada broda bila je spašena.

Potonuo britski lovac mina.

ATENA, 18. ožujka. Jedan Engleski lovac mina udario je u egejskom moru o minu te potonuo.

Za ujedinjenje.

U Ugarskoj županije prihvaćaju rezolucije i podastiru predstave, u kojima se, nakon rata, traži podpuna nezavisnost Ugarske od Austrije, osim zajednice u osobi vladara. Županije su odayna u Ugarskoj bile, bedem autonomije, pa i sada, dok u ovoj pol Monarkije politika mora mirovati, s onu stranu Lajte i najokoreliji pristaje „munkaparta“ udarili su u radikalne žice.

Ovaj pokret kao da ne će ostati bez odjeka i u Banovini, među unionistima, koji odavna vežu svaki dah Hrvatske sa bilom magjarskim. Jedan stari magjaron, dr. Strižić, dao je za to inicijativu.

U sjednici upravnog odbora županije bjelovarske dr. Strižić predložio je na prihvati rezoluciju, koja je bila jednoglasno primljena, a u kojoj se kaže i ovo:

„Ovaj županijski upravni odbor očekuje od kr. zemaljske vlade, a ne manje i od zajedničke vlade, da će uzeti u obzir: rodoljubno oduševljenje hrvatskoga naroda u sadanjof titaškoj borbi, požrtvornost občinstva, njegovo spoznanje dužnosti, junačku odvažnost naših vojnika, koja je izazvala začuđenje cijeloga svijeta i uvaživši sve to, neka nastoji, da ove izvanredne krijepesti Hrvata nadju podpuno uvaženje i priznanje u doba, kad će se provesti mir, odnosno, da se u potpunom smislu riječi osiguraju prava hrvatskoga naroda u okviru državnih zakona, da se Hrvatskoj i vazda vjernom hrvatskom narodu u politici monarkije dade podpuno uvaženje i slobodni razvitak po vlastitim svojim silama, što mora obzirom na položaj zemlje i na vazda posvjedočenu vjernost hrvatskoga naroda biti samo na korist dinastije i monarkije, a ne manje i same ugarsko-hrvatske državne zajednice.“

Napokon umoljavaju se preuzvišena gospoda ban i ministar predsjednik, da porade o tom, kako bi se zak. čl. I. od god. 1868. razvio ona-

mo, da se dijelovi hrvatskoga naroda slože u jedno, te da Hrvatska stekne ono mjesto, koje joj pripada, nesamo na temelju historijskih prava, nego i na temelju današnjih događaja, koji urodiše za nju plodovima novih prava u smislu ravnopravne krajevne, koja će biti slava i dika krune i monarkije, štiti i bedem protiv svakog pokušaja povrede njezinog integriteta.“

Nas, sigurno, rezolucija dra. Strižića nemože da zadovolji; ali sama činjenica ugodno se domljie, bilo što slobodštine, dane ugarskim županijama, ne krata se županijama hrvatskim, bilo opet što ipak jednom vidimo jednog magjarona, da se zagrijava za ujedinjenje hrvatskih zemalja pa makar i na temelju ugarsko-hrvatske nagodbe.

Možda će primjer bjelovarske županije djelovati, te će i druge županije prihvatiti priliku, da istaknu zahtjev za narodnim ujedinjenjem, i nada još u neodvisnijem, u pravaškom duhu. Dobro bi bilo, da narodna volja u tome smislu dodje čim prije do izražaja, nesamo u Banovini, već i u Dalmaciji te po svim hrvatskim zemljama, kao nedvornom vjerovanju u budućnost Hrvatske.

ŠIBENIK, 20 ožujka 1915.

Gradnja druge tračnice na pruzi Košice-Oderberg. Glasom javnog saopćenja, izgradnja druge tračnice na dijelu Orlau-Oderberg željezničke pruge Košice-Oderberg proglašena je kao gradnja pogodovana u smislu Carske Naredbe 16 listopada 1914.

Kako je poznato, gradnja druge tračnice na spomenutoj željezničkoj pruzi bila je uvjetovana od gradnje ličke željeznice od strane Magjara. Postepeno prama napredovanju gradnje ličke željeznice, austrijska vlada je dužna da izvadja postavljenje druge tračnice na pruzi Košice-Oderberg. Sad je došao na red dio pruge Orlau-Oderberg. Da li je gradnja ličke željeznice toliko uznapredovala, da je ispunjen uvjet za ovu djelomičnu izgradnju druge tračnice, mi neznamo, a bilo bi dobro, da se našu javnost sa kompetentne strane o tom informira i umiri. Radi se o pitanju, koje se je osobito u ovim teškim časovima izpostavilo, da je upravo od životne važnosti za Dalmaciju i za čitavu Monarhiju, to jest o željezničkom spoju Dalmacije sa ostalim svijetom.

Čuje se po gdjekad u novinstvu glas, da se gradnja ličke željeznice nastavlja, da se također radi na pruzi Knin—Pribudić. Nego opažamo, da nije bilo čuti glasa, da bi bile za ovu zadnju gradnju priznate pogodnosti Carske Naredbe 16. oktobra 1915., koja olakočuje pitanje razvlastbe i drugo.

Svakako mislimo, da je uspostavljenje željezničkog spoja Dalmacije sa Monarhijom pitanje mnogo veće važnosti, nego gradnja druge tračnice na željeznici Košice-Oderberg, koja služi isključivo za trgovinu, pa bi s toga zamolili za potrebita razjašnjenja glede stanja, u kojemu se nalazi gradnja ličko-dalmatinske željeznice, kao i glede namjera vlasti odnosno na pospješenje ove gradnje.

Amerikanski admiral o nepredobivosti Njemačke.

Londonski „Daily Telegraph“ donosi izjave amerikanskog kontradmirala Francis Tiffany Bawles, bivšeg prvog konstruktora amerikanske ratne mornarice. On je izjavio:

Poslovni život u Njemačkoj teče nepromijenjeno. Njemačka je bogata na živećim sredstvima, ratnom materijalu i na vojnicima. Municije može da izvozi u neutralne države. Vojske na bojnopolju su u podpunoj ratnoj jakosti. Dosad nijedan razred 1914. nije bio poslan na frontu. Njemačka ima ogromno mnoštvo rezervi, koje još nisu bile savane.

Industrijalnim problemima danas u Njemačkoj posvećuje se više pažnje nego vojnicima.

Akcijski radius njemačkih podmornica nije nikakva tajna. Već od više godina sagrađeno je podmornica sa akcijskim radiusom od 3000 milja. Za nekoliko ekspedicija one se voze noću na morskoj površini, a danju počivaju u morskim dubinama.

Njemačka je u ovome ratu jedinstvena. Ja sam uvjeren, da će Njemačka konačno pobjediti.

Simpatije Amerike.

Iz krugova bečkih Amerikanaca saznaje „Neue Freie Presse“, da je u najnovije doba opazili veliki pieokret u simpatijama javnog mnijenja Amerike i to u prilog centralnim vlastima. To da se opaža i u pisanju samog newyorškog novinstva. Tome je doprinijelo susretljivo držanje njemačke vlade prema zadnjoj američkoj noti. U Americi počimaju uvjdati, da su interesi Amerike i Njemačke suglasni, što se najbolje osjeća u kinesko-japanskom sporu. Opravdano je očekivanje, da će preokret, koji je u Americi nastao, bitno uplivati na općepolitički položaj.

Velika akcija protiv Tursoj.

Rimska „Tribuna“ saznaje iz Londona potankosti o velikim operacijama trojnog sporazuma protiv Turske. Jedno 150.000 englesko-francuskih četa bit će iskrcano na Galipolje, od kojih 110.000 francuskih četa iz Alžira, te 40.000 Australaca i Indijanaca. K tome će istodobno Rusija baciti 200.000 ljudi i iskratit ih sjeverozapadno Bosfora.

Tako bi Carigrad bio napadnut s istoka i sa zapada i istodobno sa mora.

Proti eventualnom iskrcanju englesko-francuskih četa, Smyrna se grozničavo noružava. Žene, djeca i invalidi već su grad ostavili. Čitav grad je jedna tvrdjava.

Iz Atene medijanti javljaju, da je od početka akcije protiv Dardanelima sedam većih i manjih englesko-francuskih ratnih brodova bilo od turskih utvrda oštećeno i stavljeno izvan bitke.

KRONIKA.

„Kölnische Zeitung“ javlja po „Baseler Nachrichten“: Okupljanje francuske vojske u sjevernoj Africi nije bilo upereno samo protiv Turskoj, nego i za provalu u Ugarsku. 200.000 englesko-francuskih vojnika imalo se je iskratiti u Solunu i tako ojačati srpsku vojsku, da može poduzeti ofenzivu protiv južnoj Ugarskoj.

Ali grčkog kralja Konstantina njesu mogli predočiti za ovu osnovu. On se je protivio, da pomogne kod akcije, koja je bila neposredno naparena protiv Afrizije i Njemačkoj i zabranio slobodan prolaz savezničkih četa preko grčkog teritorija.

„Corriere della sera“ javlja iz Atene, da je Venizelos kraljevim ručnim pismom otpušten u potpunju nemilosti. Potvrđuje se, da je Venizelos dao obveznih izvjava trojnom sporazumu, bez da je to odobrio kralj i njegov ministarski drugovi. Odmah nakon što se doznalo za promjenu vlade prestala su sakupljanja bugarskih četa na grčkoj granici.

Iz Soluna javljaju: Bugarski seljaci iz okružja Pečevo, koji su htjeli da izbjegnu vojnoj dužnosti u Srbiji bijegom, bili su na srpskoj granici zadržani, te ih je 16 bito uhvaćeno od kojih većina bila je usmrćena.

Iz Soluna javljaju, da je uslijed sve većeg širenja pjevagov tifusa u Srbiji, pogranični saobrat između Srbije i Grčke strogo nadziran.

Rumunjski ministar financija Costinescu odstupio je. Simpatizirao je sa trojnim sporazumom.

Osobe, koje su bile izgnane iz Varšave, pričaju, da ondješnje pučanstvo već računa time, da će ruske čete Varšavu isprazniti. Sijelo vojne intendature već je premješteno u Vilvu; u lazaretna nalazeći se vojnici premještavaju se u Siedlec, Brest Litovsk, Bjelosiok i u druge gradove.

Za novi njemački ratni zajam prispjelo je već iz neutralnog inozemstva 120 milijuna maraka.

„Times“ prima iz Pekinga: Vijest da su iz Japana oputovali za Kinu veliki transporti vojske, praćeni ratnim brodovima zaostriho je nemirno raspoloženje u Kini.

„Lyon Républicain“ javlja vijest iz Madrida, da je jedan čovjek u Victoriji, koji se bavi umjetnim oganjima, izumio jedno tane protiv vazdušnih ladja i balona, koje zapali plin. Već su se vršili i pokušaji, koji su povoljno ispali.

Posve je neispravna vijest, što se raširuje u bukareškim novinama, kao da su austrijske čete ispraznile Černovice.

Domaće vijesti.

Za saziv carevinskog vieća. Predsjednik je zastupničke kuće dr. Sylvester sazvao predsjedništvo parlamenta dne 19. o. m. na ponovnu konferenciju.

Sastanak zemaljskih poglavica u Gorici. Kako smo već javili, dne 13. ov. m. sastali su se zemaljski glavari nekih austrijskih pokrajina uz talijansku medju. Na okupu su bili: Faidutti (Gorica), grof Attems (Stajerska), dr. Šusteršič (Kranjska), Rizzi (Istra), baron Aichelburg-Labra (Koruška), Bhomberg (Predariška), po zamjenicima su bili zastupani zemaljski poglavari Dalmacije, Tirola i tršćanski načelnik. Zastupano je bilo devet pokrajina. Sastanku je predsjedao Faidutti.

Sa sastanka je oduševljeni brzojav Nj. Veličanstvu, a isto tako je brzojavno pozdravljena hrabra vojska.

Glavna točka viećanja bila je obskrba živećom. Svi donijeli sastanka bez iznimke, su se slagali u tom, da od vlade određena količina brašna i žita za seljačtvo nije ni iz daleka dostatna. Sa založenju se ustanovilo, da je vlada u tom pitanju postupala bez posavjetovanja sa autonomnim oblastima i gospodarskim korporacijama dotičnih pokrajina, koje najbolje poznaju prilike svoga kraja. Odlučno se zahtjevalo, da u tim stvarima dodje do temeljite promjene i da se u buduću postupa rukom u ruku sa čimbenicima samouprave, jer samo tako će biti moguće važno aprovizaciono pitanje urediti prema prilikama pojedinih pokrajina. U tom su smislu oduševljeni brzojavke ministru predsjedniku te ministru za unutarnje poslove i podjeljelstva.

Raspravljahu se i druga važna pitanja gospodarske naravi te su stvoreni zaključci, koje će centralnoj vladi odnijeti posebna deputacija, sastojeca se od grofa Attems, dra Šusteršiča i dra Faidutti-a.

Konačno je zaključeno, da se imadu pozvati svi zemaljski odbori na vieće u Beč, da se u tim odsudnim časovima štiti djelokrug samouprave i osiguraju interesi pučanstva.

† Božo Poduje. Iz Visa javljaju nam tužnu vijest, da je ondje preminuo Božo Poduje, u 70 godini života, otac subdenog savjetnika dra Miha i Joza, kandidata prava. Čestitom starcu duša se raja naučila, a uciviljenim obiteljima naše saučestće!

Dobrotvorna zabava u stanu viteza Vukovića u Beču. Kako čitamo u bečkim novinama, plemenita gospodja Frieda Vuković suprug člana gospodske kuće Antuna viteza Vukovića, priredila je u dvorana stanu svojeg stana u Beču umjetničku za-

bavu na korist udova i sirota u ratu poginulih i „Crvenog križa. Zabavi je prisustvovalo birano, otmjeno društvo, koje je sačinjavalo liepi okvir umjetničkim pjevničkim i deklaratornim produkcijama najvrstnijih sila. Novčani je uspjeh bio također znamenit, jer je od zabave pređano 4000 kr. dobrotvornim svrhama.

Gospodarstvo.

Obustava prometa novčanima naputnicima.

Austro-ugarska vlada je naredila, da se imadu obustaviti promet sa poštanskim doznacnicima između Austro-Ugarske sjedne strane te Njemačke i Italije s druge strane, i to jer su otkrivene neke zlorabore. Unapred, tko ima slati novac u Njemačku i Italiju, moći će to činiti preko bankovnih zavoda i preko poštanske štedionice ili pak putem pošte kao novčana pisma, u kojem zadnjem slučaju novac ima biti u njemačkoj, dotičnoj talijanskoj vladi.

Nadaje dolazi i vijest, da je Njemačka obustavila šiljanje poštanskih naputnica u Austro-Ugarsku. Kaže se dalje, da je ta obustava slijedila na želju naše Monarhije.

Ista vijest nadodaje, da je taj odredbi svrha, da se povećata potražba za austro-ugarskim novcem. Pošto se dakle iz Njemačke ne mogu više slati poštanske naputnice, pošiljači novaca morati će se poslužiti zatvorenim omotima sa gotovim novcem, da ih odpreme u Austro-Ugarsku.

Ove su kratke vijesti osobito znamenite i s toga ih bilježimo bez nadodatak primjetbe.

Padanje tečaja rublja.

Petrogradska „Riječ“ upozorujući, kako je jako pau tečaj rublja, ističe, da je potrebno povišenje zlatne produkcije i da je s tim jedino moguće povisiti tečaj rublja, tim više, što trgovački odnosi s Njemačkom i Austro-Ugarskom, koje su dosad bile glavni kupci ruskih produkata, ne bi odmah poslije rata došli u staru kolektivnu. Trgovina sa Engleskom jedva može nadomjestiti tržište sa susjednim državama. Francesca i Belgija tako su oslabljene ratom, da ne dolaze ni u obzir kao kupci. A na nove zajmove teško da se mogne računati poslije rata.

Stoga će trgovačka bilanca biti poslije rata vrlo nepovoljna i tečaj rublja će joj više pasti. Skupoća po svim gradovima biva sve oštrijeg karaktera, a cijene živeću po selima su naprotiv pale. Seljak u nutarnjosti zemlje dobije na pr. za jedan pud pšenica brašna 1914. god. 50 rubalja, a sad za pud dobije 25 rubalja. Za gradske konsumente povisile su se cijene mlijeku, mesu i maslacu za 25 po sto, mlivu za 20 po sto, soli za preko 50 po sto. Za meso, koje dolazi iz Južne Rusije, plaća gradski čovjek isto tako vanredne cijene. Razlika između cijene kod kupovanja i cijene kod prodaje živeću, koja je prije rata iznosila prosječno 100 po sto, sada je došla na 500 po sto. Uzrok je tomu veliko pomanjkanje kola i to, što se ne vozi vodenim putem.

Lloydova subvencija.

Usljed nastalog rata, austrijski Lloyd morao je da obustavi parobrodarski promet. Na to su izmedju njega i vlade nastale opreke glede državne subvencije za vrijeme obustave posla. Društvo je bilo mnijenja, da ga za pet mjeseci minule godine plate 1.800.000 kruna, to jest polovina redovite subvencije, a kada vlada nije htjela da to priustane, Lloyd je izjavio, da će biti primoran svome činovništvu sniziti plaće. Na to je došlo do sporazuma, tako da Lloyd plaće činovništvu ne će sniziti, a za to će država imati subvencije za pet mjeseci prošle godine dati po milijuna kruna, koliko je dosta za razliku činovničkih plaća, a za tekuću godinu dat će se polovica najmanje subvencije.

Grad i okolica.

Redovnički jubilej O. A. Miškova. Pišu nam iz Rogoznice: Jučer na blagdan sv. Josipa, m. p. O. Andjeo Miškov, ovogodišnji korizmeni propovjednik, proslavio je skromno, u našoj sredini, rijetki god, pedesetogodišnju položenih redovničkih zavjeta. Ličnost O. Miškova poznata je siroma naše domovine kao svećenika božjeg duha vrsna propovjednika i rečna požrtvovna i podana dobru iskrnjega, pa zato će ovaj god pozdraviti njegovi poznavaoći, štovatelji i prijatelji najsrdačnijim željama i molitvama, da Bog udjelji čestitom O. Andjeu još dugi niz godina.

Otac Miškov prvi je misijoner u našoj Dalmaciji te za punih četrdeset godina nosi, navješćivanjem božje riječi, lauč kršćanske vjere u našem narodu. Obašao je kao apostolski misijoner pogoto sva mjesta Dalmacije, nema valjda mjesta, koje nije čulo propovijedati O. Miškova. Povjerenih godina protegao je svoj misijonarski red i u Hrvatskoj, Slavoniji i Medjumurju. Za svoje apostolsko djelovanje uživao je osobitu blagonaklonost, veliko uvažanje i štovanje kod blagopokojnog Strosmayera, koji je podupirao O. Miškova u njegovim poduhvatima te ga je svojedobno bio i odlikovao. Osim misijonarskog propovijedanja O. Miškov bavi se svojski oko kršćanskog odgoja ženskog polmiata. Zavod „Andjea Čuvara“ na Korčuli, gdje upravljaju reformirane Domenikante, bit će i za poznija vremena najrječitiji dokaz i trajniji od svake ljudske hvale koliko je bilo nastojanje, rad i zasluge O. Miškova za odgoj naše mladeži u kršćanskom i rodoljubnom duhu.

Rogoznica se smatra sretnom, da je baš O. Miškov u njoj bio proslaviti svoj redovnički jubilej i baš ove godine, kad drži i četrdeseto korizmeno propovijedanje, u Rogoznici, gdje je natrag četrdeset držao pive korizmene propovijedi. Nek ga Svevišnji uzdrži još dugo i dugo u životu, na diku domeničanske provincije a na dobro crkve i naroda!

Novi geometar. Gosp. Mirko Šarić, mladi naš sugrađanin, sin gosp. Marka Šarića, upravitelja muzike pošte škole u gradu, položio je vrlo dobrim uspjehom konačne ispise iz geodezije. Radujemo se željom, da nova mlada sila bude od koristi domovini i našem Šibeniku.

Obrađuju zemlju! U oglasu izdanom od općinskog upravitelja g. Lugera, kaže se: Eda obrađivaju zemljišta ne ostaju neobrađena, bila je izdana ministarstvena naredba, prema kojoj, za zemljišta, na kojima dotični gospodari nisu do 15. travnja 1915. započeli nikakve priprave radnje za poljetno obrađivanje, mogu sa strane općina dotično političkih oblasti biti određene druge osobe da ih obrađuju, u svrhu da plod bude služio za hranu bilo ljudima bilo životinjama.

Iznimke ovoj naredbi su navedene u § 2. iste naredbe, naime, ako gospodar najdalje do 31. ožujka, dokaze kotarskoj političkoj oblasti, da će zemljište obrađiti u ovoj godini 1915., ili da ga se ima upotrebiti za svrhe, koje uopće izključuju kakav plod ili ga izključuju do stanovitog doba. Onaj, kome je zemljište dano na obrađivanje, ima pravo da slobodno obrađuje zemljište i njemu pripada cijeli plod iz obrađene zemljišta, a nakon pobiranja ploda prestaje svako njegovo pravo na dotičnom obrađenom zemljištu. Vlastniku zemljišta ne pristoji nikakvo pravo na plod pak bilo da i on i otuđi svoje zemljište. Radnije će biti nadzirane od poverljenstva za žetvu.

Upozoruju se nadalje gospodari obrađivih zemljišta, da će, nakon izmakle roka od 15. travnja 1915., biti popisana u općini sva zemljišta, na kojima nisu započete priprave radnje za gori navedene svrhe.

Istodobno se pozivlju ovim da se prijave na općinu do 23. travnja 1915. svi oni, koji bi bili voljni da obrađuju za sebe ona tuđa zemljišta, koja ma bilo za koji razlog neće biti obrađena od dotičnih vlastnika.

Za obranu protiv kužnih bolestima. Povjerenstvo za asanaciju grada Šibenika, odredilo je sa zdravstvenih razloga da se zabrani držanje životinja u nekim predjelima grada i to svakako u gradu, Gorici i Docu.

Na drugim skrajnim predjelima grada moći će se dozvoliti držanje svinjadi, ali samo u racionalno napravljenim i čisto držanim štalama.

Sve pak štale za životinje treba da

budu radi javnog zdravlja čisto držane, a gubar iz njih ima se danonice u polje nositi.

Poskupljenje u kavanama. I naše gradske kavanje ugledale se u velegradska, pa i one povisile cijene svojim pićima. Tako je crnoj kavi povisjena cijena od 16 na 22 pare. Ova mjera gospode kavanara ničim nije opravdana, te je sa svoje bezobzirnosti izazvalo u gradjanstvu ogorčenje. Povisivali za 37% cijene, a sirova kava nije nego neznatno poskupila, dočim je cijena šećeru te mlijeku ostala ista, ili skoro ista, kao prije rata; udarati taj namet na kavanske goste, dočim su konforti sve slabiji, a novina, mnogo manje nego prije, jer ilustracije uopće ne dolaze, a talijanske, francuske i srbijanske novine niti se nesmiju primati sve ovo uvaživ, korak vlastnika kavana mora se najostrije žigosati kao jedna najprostija derčina. Ako je tu i tamo što neznatno poskupilo, to još neopravdava postupak kavanara, jer to neznatno poskupljenje nadoknadjeno je mnogo većim poskupljenjem usljed velikog broja stranaca, od kojih kavanari i hotelijeri upravo zgrču novac.

Istaknut nam je još, da su kavana na Poljani i Sušelj ostavile nepromijenjene cijene, što dokazuje da je povisjenje na strane drugih kavanara neopravdano, pogotovo kada se uzme u obzir da kavana na Poljani i Sušelj nemaju svratišta, da masno zaslužuju na sobama.

Vlasti bi morale da ovakoj samovolji stave uzde, jer niti je pravedno niti patriočno da se sve svaljuje na ledja skoro jednog jedinog sloja gradjanstva!

Zakup klaonice. Jučer je obavljena dražba za jednogodišnji zakup općinske klaonice. Dosudjeno je g. Stipi Šari, kao najboljem nudocu, za svotu od K 23.000, to jest 4.000 kruna više nego pri dražbi prošle godine.

Mornar izgubio odijelo. U mjestnom kinematografu nadjena je jedna skatula od kartona, a u njoj jedno podpuno odijelo podčastnika ratne mornarice, zatim jedna košulja, jedan ovratnik i jedna crna kravata. Tko je izgubio, neka se obrati na večer na blagajni Kinematografa.

OGLAS.

Prodajem Bukovi ugljen (slatki karbun) u 20 para na vreću, a po 24 pare klg. bez prašine i sulh.

Ivan Kitarović.

Navrnutih loza

na podlozi Aramo i Riparia takođerj maraštine i babića prodaje

Niko Kranjac -- Vodice.

MLIJEKO: kraljice i ovčije, sterilizirano, prodaje po 48 para liter, Uzorna Mljekarna J. Drezga.

VELIKA ZLATARIJA
GJ. PLANČIĆ
Vis - Starigrad - Veluluka
ŠIBENIK.
Kupuje staro zlato i srebro
uz najpovoljnije cijene.

JAVNA ZAHVALA.

Svoj onoj gospodi prijateljima i zncanima koji prigodom neprežaljenog gubitka mile mi supruge, odnosno dobre majke i bake

LUCE ZORIĆ
rodom KORLAET

izkazuje bilo na koji način svoje saučestće izrazujem ovim u ime svoje, obitelji i rodbine duboku harnost i zahvalnost.

ŠIBENIK, 15 ožujka 1915.

Ante Zorić.